Ч. 117. Чернівцї, недїля дня 2. (15.) жовтня 1905 р. Рочник XXI.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ що середи, пятницї і недїлї, з тижневим додатком „РУСКА РАДА“.

Редакция, адміністр. і експедиция при улици Петровича ч. 2.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“ разом з „Рускою Радою“:

на цїлий рік	20 К. — с.
„ пів року	10 „ — „
„ чверть року	5 „ — „
„ місяць	1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

ЗАМІТКИ.

„Кождий край має пресу, на яку заслугує“ — говорив покійний К. Францоз. Се правда, якої годї заперечити, яку документно стверджує передовсїм і наша Буковина. Буковиньскі полїтики, бачите зміняють полїтичні програми як рукавички, будучи на дїлї без нїяких полїтичних принципів. Полїтичні програми у наших Месиїв грають тільки ролю вивісок, які від часу до часу змінює ся прим. із „реставрациї“ на „кофейню“, помимо того, що в тих заведенях веде ся (як дуже часто у нас в Чернівцях) торговлю білим товаром... І наші „спасителї“, стало дбають тільки про власну користь про напхане кишень власних і своїх найблизших і т. д. і т. д. Такими блудними стежками іде й буковиньска праса, яка з дуже малими виїмками служить лиш тому, хто найбільше заплатить. Щоб переконати ся про се, доволї зрівнати буде кілька річників черновецких часописий, а побачимо, що майже із математичною правильностию ті самі часописи тих самих людий і ті самі партиї підпирають то знов поборюють і то поборюють средствами найобридливійшими. Продажність буковиньскої преси се прямо публичний секрет. Якжеж може виглядати мораль публики годованої статями із під пера таких затяжних жреців публичної опінїї? Чиж дивувати ся відтак і продажности мужика-виборця, коли ті, що і мають і можуть знати правду й етику, не ріжнять ся моралею від звичайної повії. Що за будучність жде суспільність і край, в якім місце публичної моралї заступає безсоромно афішований цинїзм, гірший навіть від єзуїтскої максими, що цїль осьвячує средства. І багно се думає консервувати нова коалїция, вона ще й поглублює его, ведучи край над беріг пропасти! А як місяць своїм сяєвом осріблює найгидкійше багно так і сю гниль має озарити зманчивий блеск автохтоньства, яким радіби кождому заслїпити очи наші полїтичні маґіки а радше мантії...

*

Можна комусь зробити кривду, кажучи про него, що у него є совість. Таке вийшло із Gaz. Polsk-ою. Свого часу подали ми в 110. ч. єї осуд Ончулївскої преси, в якім говорило ся, що „вона не знає границь в інвективах всякого роду і т. д. Та сей висказ вихопив ся редакциї Gaz. polsk-ої мабуть тільки через забуте, бо вже в єї 82. ч. читаємо про „брутальни спосуб провадзеня валькі“ орґанів наших. „То що там виписувано на д-ра Ончула і д-ра Лупу мусїло — пише Gaz. pol. в ч. 82. — обурювати навіть зовсїм не інтересованих в сїй справі. Щоб побідити засаду і кандидата — обнижувано особисту гідність чоловіка і то чоловіка тої міри і ґенїяльних прикмет, як саме др. Ончул.“ Щож в виду сего має бути правдою, чи те що Gaz. pol. писала перше, чи те що тепер? На всякий случай мусимо приписуванє Gaz. polsk-ій совісности а тепер і якої небудь консеквенциї — відкликати.

*

Біда Буковинї з Галичиною! За все наше лихо вона винувата. Грошолупи видумали „галицку інтриґу“ зовсїм після взору „польскої інтриґи“ видуманої обрусителями з огляду на Українців. Нинїшна Rundsau робить навіть такі гумористичні, коли-б не ідіотичні, ревеляциї, що на вибори п. Малика йшли — risum teneatis — гроші з Галичини!! За се відкрите належить ся Гершкови Чопови неувядаємий вінець — безмежної б и с т р о- (?) умности... Коли вже річ про Галичину й про гроші, то не завадить згадати, що Cz. Allg. Ztg. помимо такої ворожнечі до Галичини, піднесла гадку, щоб бук. реакц. коалїция йшла разом із галицким польским колом. Заходить тільки обава, що kołow-цї не пристануть до спілки із грошолупами, які підтинають їм ґрунт. Досї галицкі хрунї надїляли Коловців мандатами по цїнї 10—20 кор. від голосу, а тепер, коли грошолупи піднесли цїну голосів хрунївских до 1000 кор., готові й галицкі хрунї підвисшити свої домаганя до польскої шляхти. Periculum in mora! *(ос)*

НОВИЙ РЕҐУЛЯМІН ШКІЛЬНИЦТВА народного й видїлового.

Державний закон про народні школи обнимає тільки основні зариси шкільництва, а їх переведенє поручає по части законодавству краєвому, щоб узгляднити окремі потреби й відносини поодиноких країв, або власти виконавчій, щоб через законні постанови не виключити кождочасного узглядненя педаґоґічних досьвідів і вислїдів наукових студий. В виду сего учитель мусїв мати перед очима не тільки закон державний, нормуючий народне шкільництво, і окремі в кождій провінциї закони краєві про будову і удержуванє шкіл, про ходженє до школи, а також про правні відносини учителїв але ще й безлїч норм видаваних ріжними часами про уладженє школи, про шкільну карність, про повинности учителїв і т. д. і т. д. До тогож свого часу основний розпорядок п. з. „Провізоричний реґулямін народного шкільництва із 20. серпня 1870 р.“ став тепер зовсїм перестарілим і по більшій части заступлений новими подрібними розпорядками, так що не надавав ся більше до ужитку.

Оттим то виданє нового реґуляміну шкільного й наукового, який би сї невідрадні відносини відразу полагодив, являло ся річию дуже пожаданою, а приносить його LXIV. випуск вістника законів державних із 14. жовтня 1905 під ч. 159. в видї розпорядку мінїстерства просьвіти і віроісповідань із 29. вересня 1905.

Після своєї сути є отсей розпорядок інструкциєю до державного закона про нар. шкільництво і приналежних до него законів державних і краєвих і стремить до того, щоб те, що дотичить внутрішного ладу в народній школї і служби при нїй, унормувати одноцїльно й систематично для всїх австрийских країв за виїмкою Галичини, яка одержить окремий реґулямін шкільний і науковий.

Зміст нового мінїстерского розпорядку є далеко більш обемистий від розпорядку із р. 1870, бо його материял незвичайно побільшив ся. Коли давнїйший реґулямін мав 83 параґафи, то теперішний має їх 223. Материял роздїлено на глави. В першій полагоджено справи шкіл народних, в другій шкіл видїлових, в третій шкіл приватних, а в четвертій опіку над дїтьми. Послїдні три глави відносять ся до справ, про які в реґулямінї із 20. VIII. 1870 р. не було й згадки.

Перша глава в прирівнаню до давнїйшого реґуляміну значно розширена, розпадає ся на 11 роздїлів про: уладженє народної школи, шкільний примус, приниманє до школи, роздїл на клясові віддїли і ґрупи, час науки і фериї, ходженє до школи, шкільну користь, клясифікацию і сьвідоцтва, учительскі сили, права і обовязки управителя школи, а вкінци про учительскі конференциї. Із сего видно що новий реґулямін обговорює вечерпуючо все, що дотичить народного шкільництва і учитель може в нїм легко зорієнтувати ся і швидко поінформувати ся в якій небудь справі.

В новім реґулямінї узгляднено також всї нові стремлїня на поли народного шкільництва а то бодай в формі інїциятиви.

Зараз в 6. § піднесено справу уладжуваня помічничих кляс для дїтий слабше розвинених, які широко розповсюднені в Нїмеччинї. Найзамітнїйші в сїм напрямі є помічничі кляси системи мангаймскої, в яких підготовлює ся до висших кляс дїтвору, що приостала із за недуги або слабших дарований. Оттакі кляси можнаб із великою користию заводити по більших шкільних осередках, бо через се значно зменьшило би ся число репетентів. Замітні також вказівки на їдальнї і власні кухнї шкільні (§§ 213 і 159). Про шкільних лїкарів згадує ся в § 69. Їх установлюваня новий реґулямін ще не вимагає, однак сама згадка про сю інституцию вказує на те, що найвисша шкільна управа займає ся управильненєм сеї так дуже занедбаної галузи публичної гіґієни. Замітною інновациєю являє ся уповновласненє до введеня одноразової, неподїльної передпополудневої науки, розмежованої тільки малими перервами між поодинокими годинами науки (§§ 60 і 62). За введенєм такого научуваня заявило ся на тамтогорічнім міжнароднім конґресї для шкільної гіґієни в Норимберзї богато досьвідчених лїкарів і педаґоґів. Всеж таки дотеперішна практика дала за мало досьвідів в сїм напрямі, так що введенє одноцїльної науки ранної є поки що дозволене лише в поодиноких случаях і зависить від доволї строгих обставин.

На специяльну увагу заслугує четверта глава реґуляміну, в якій говорить ся про опіку над дїтворою. Охорона дїтий і дбайливість о дїти творять найновійшу галузь печаливости о публичний добробит, так що не без слушности називають теперішне столїтє столїтєм дитини. Постанови сеї глави враз із зобовязанєм відкликувати ся до опікунчого суду проти родичів, які занедбують свої обовязки (§§ 67, 1903 і 205), зголошувати над опікунчій власти неслюбні і осиротїлі дїти при їх вписуваню до школи а також доносити опікунчому судови про всї дїти, які не мають опікуна (§ 40), вводять в дїло принципи того нового, високо-гуманного руху, втягаючи в него публичну власть.

Певна річ, що доки у нас не буде окремого закона про вихованє і печаливість як прим. в Нїмеччинї, то богато змагань школи, щоб запевнити духовий і фізичний гаразд дїтвори розібєть ся о справу средств так як анальоґічна оживлена дїяльність властий судових, бо й без того вже сильно заанґажована приватна жертволюбивість ледви зможе прийти все на поміч там, де родима громада помочи не хоче або не може. Але вже само взиванє надопікунчих властий до інтервенциї проти родичів не тямлячих про свої обовязки, супроти яких екзекутивна власть школи була досї невистарчаюча а також підпомаганє судів через школи в случаях, в яких розходить ся о добро дитини, можуть принести в богато случаях дуже спасенні наслїдки для дїтий.

Що школа є управнена до такої чинности се річ очевидна, раз тому, що вона як заведенє для примусового вихованя, коли хоче сповнити свій обовязок, не може спускати з ока добра єї вихованців, а по друге й тому, що всяке змаганє школи до гаразду впливає незвичайно корисно на загальні заємини між школою а домом і на шкільну карність а через те виходить на добро й самій таки школї. Прочі постанови реґуляміну є строго річеві, тож зупинимо ся тільки на тих, які можуть обходити ширший загал. Після першого роздїлу першої глави про орґанїзацию нар од-

ної школи можна буде вводити у нїй побіч обовязкових предметів, вичислених в державнім законї про народні школи також науку другої мови краєвої, гри на скрипцї, зручности і роботи в шкільнім городї (§ 12). На згаданий в кінци предмет вправдї звертано денеде бачність, але досї не було близших постанов про єго справу, а подає їх як раз новий реґулямін (§ 13).

Новий реґулямін поручає ще веденє забав дїточих і уладжуванє площ на забави, однак не унормовано в нїм справу покритя видатків, поглощуваних сею справою. Се полагодить ся доперва в дорозї законодатній.

В роздїлї про шкільний примус і принимане до народної школи старає ся новий реґулямін через віддїленє шкільної метрики від шкільного катальоґа ввести подвійну, строгу контролю над всїми дїтьми з'обовязаними ходити до школи. Однак сей розпорядок обіймає лише постанови засадничі в тім зглядї а основне управильнене сеї квестиї полишає радам шк. краєвим на основі законів краєвих і місцевих відносин.

Приписи про подїл дїтий на кляси, віддїли і ґрупи виказують значний поступ в порівнаню до постанов дотеперішних. Доси признавано пвравдї дїти з кінцем року в шкільних повідомленях зрілими до переходу у найблисшу висшу клясу, зглядно до висшого віддїлу, але при розміщуваню дїтий в слїдуючім роцї не мало учительске тїло обовязку придержувати ся сего. Воно могло „зависимо від даних обставин“ поступати без огляду на директиву шкільного повідомленя. Від тепер буде шкільне повідомленє твердою основою для відповідного придїленя дитини. Коли в нїм зазначить ся, що дитина є зріла до певної кляси, то по фериях мусить ся єї до тої кляси приняти (§ 46). Рівні права признає новий реґулямін також сьпідоцтвам іспитових комісий для дїтий що вчили ся дома. Досї оставали такі сьвідоцтва майже без нїякого значіня (§§ 40 і 206).

(Конець буде).

В слїпій улици.

В угорскій крізї не можна занотувати нїякого поліпшеня, хиба повільне вицофуванє віденьских кругів із слїпої улицї, у яку загнали ся завдяки недотепним дорадникам. — На вівторковім засїданю палати послів не явив ся нїхто з правительства, а президент палати Юст відкривши засїданє заявив, що у него явив ся рано директор канцеляриї і вручив єму письмо бар. Феєрварого, в котрім сказано: „Позволяю собі передати Вам королївский рескрипт в цїли відчитаня єго на нинїшнім засїданю угорского парляменту і заявляю рівночасно, що рескрипт той буде оголошений в надзвичайнім виданю урядової часописи“.— (В палатї зробив ся крик. Пос. Батіянї крикнув: Труси!) Юст казав відтак відчитати рескрипт. (Голоси: Скандал!) Опісля забрав слово пос. ґр. Андраші і заявив, що поступованє правительства нечуване і противить ся конституциї. Обовязком правительства посередничити межи партиями а Короною. (Голос: Феєрвари трус!) Андраші: Не гадаю, щоби Феєрвари був трусом і противно, він має аж занадто відваги і мав би навіть сьмілість тут явити ся, але він собі легковажить парлямент, а доказом того, що він мимо рішучого мнїня парляменту сидить нам дальше на карку. Бесїдник заявив відтак, що настала повна непевність того, що завтрішний день принесе. По тім, що ми тут чули, не знаємо, чи то не перший акт траґікомедиї, по котрій наступить розвязанє парляменту. Може зроблять так як давнїйше: запитають край о єго волю, а коли край відповість, то они не будуть журити ся єго волею. Можлива річ, що коли би теперішна більшість вернула, то палата послів зовсїм не буде скликана. По сїм відчитав Андраші звістне вже своє внесенє, котре ухвалила коалїция. Подібний перебіг мало також і засїданє палати панів. Члени кабінету не явили ся і тут так само як в палатї послів. По довшій дискусиї ухвалено резолюцию Беотіго, в котрій палата приняла до відомости королївский рескрипт о відроченю парляменту та висказала заразом жаль, що через кількакротне відрочуванє сесиї тамує ся дїяльність парляменту і висказала надїю, що наконець буде усуненє непокояче положенє і в краю буде заведений спокій. — Тільки й лихо, що того заведеня ладу не можна нї раз дїждати ся при непереєднанім опорі корони супроти однодушного й непохитного в своїх домаганях народу. Не маючи нїякого иньшого кандидата на президента мінїстрів, почала корона наново конферувати із бар. Феєрварі, якого відкиненем загального права голосованя поставлено в так прикре положенє. На вчерашній авдиенциї ще таки не прийшло до рішучого порозуміня і то — як зачувати — не ізза загального права голосованя, на яке корона вже годить ся, але тому, що Феєрварі домагає ся, щоб монарх у своїм манїфестї, який видасть з нагоди іменованя нового кабінету направив авдиенцию із 23. вересня, щоб, иньшими словами, дав сатисфакцию обидженому угорскому народови. Півурядовий Fremdenblatt доносить, що реактивованє кабінету Феєрваріго наступить вже в найблизшій будучности. Він виступить із богатою суспільно-полїтичною і економічною програмою, на чолї якої стояти ме загальне голосованє в трохи змодифікованій формі. На вступі програми буде заява, що квестию угорскої коменди треба усунути на другий плян, а поки що треба привернути на Угорщинї нормальні відносини і утворити більшість, яка-б надїляла кабінет своїм довірем. Се все дуже велика правда, тільки й те правда, що без одержаня угорскої команди теперішна більшість не схоче творити з себе кабінету анї не надїлить своїм довірем кабінету Феєрварого. В склад нового кабінету Феєрварого має також увійти б. мінїстер скарбу Люкач, о якого позискане робить Феєрварі найревнїйші заходи. Мінїстром королївского двора має стати новий муж, який виринув на овидї угорскої крізи, а іменно австро-угорский амбасадор у Ватиканї ґр. Шеченї, який приїхав до Відня і був вчера на 2 і пів годинній авдиенциї у спільного мінїстра скарбу, бар. Буріяна. Ґр. Шеченї має бути десиґнованим на евентуального спадкоємця незавидної ролї бр. Феєрварого.

Із краєвих соймів.

Галицкий сойм відбуває наради вже від 10. жовтня. Отсей сойм не представляє репрезентациї Галичини тільки польского Піємонту в Галичинї, який навіть добув тепер королївску резиденцию в видї краківского замку Вавелю, який опорожнено з війска і мілїоновою кервавицею податників відреставровано на польску резиденцию для австрийского цїсаря. Вже в промові маршалка була згадка про сю справу, яку польскі посли витали овацийними оплесками і повстанем з місць, а при якій рускі посли остали на своїх місцях і не вставали. По польско-руских промовах маршалка краю і намісника, вернув до квестиї Вавелю ще раз ґр. Тарновский, вносячи, щоб з огляду на акт ласки цїсаря й кореля, котрий згодив ся на заміну Вавелю на свою резиденцию, вислано окрему депутацию від сойму для зложеня подяки цїсареви і королеви особисто. Та тут загомонїв протесть вічно кривдженої Руси. Се підняв ся пос. Олесницкий і відчитав отсю декларацию:

„Уступ письма цїсарского з 30-ого мая 1905, в котрім сказано, що урядженє резиденциї цїсарскої на Вавелю есть сповненем бажаня краю, опираєсь очевидно на хибних інформациях і ми зі становиска руского народу в Галичинї, становлячого половину населеня сего краю, мусимо противставити тому уступови зовсїм відмінний стан річи.

Руский нарід не мав би нїчого против урядженя резиденциї Цїсаря Австриї на земли польскій і в давній польскій столици, наколи-б з тим фактом не лучились консеквенциї полїтичні, дотикаючі також східної Галичини — отже землї споконвічно рускої, на котрій руский нарід хоче і має право бути також господарем.

Коли-ж до сего факту весь загал польский явно і голосно привязує далекосяглі полїтичні консеквенциї, які відносять ся до цїлої, отже також і східної Галичини,—коли добачає ся в нїм офіцияльне узнанє польских претенсий до цїлого краю і важний крок до здійсненя ідеалу польских потїтиків і вилученя нашого краю з дотеперішної єго правнодержавної звязи з Австриєю і цїлковитого підданя ся під польску управу, — коли вкінци здійсненє сего польского бажаня довершитись має при участи значних фондів краєвих, отже і руского народу; — ми рускі посли яко репрезентанти народа, котрий памятає добре свою 500-лїтну судьбу під пановаием польским і бачить та чує своє заневоленє під польским режімом в сучасній Австриї; стоячи на основі історичного факту, що східна часть Галичини перейшла колись під Польщу дорогою забору, а при першім подїлї Польщи дісталась під пановане Австриї яко дїдицтво корони угорскої, отже на зовсїм окремім титулї як землї польскі становлячі нинї Галичину західну, і до нинї творить окрему цїлість національну — застерігаємось передовсїм против надаваня фактови відбудови замку вавельского повисше згаданого правно-полїтичного характеру і значеня, протестуємо протестуємо против санкціонованя тим фактом претенсиї польского народу до східної Галичини, як також против ужитя на цїль відбудови руского гроша податкового, та заявляємо, що всякі енунциациї і демонстрациї виходячі в тій справі з сеї палати, не могуть мати характеру заяв Сойму Галицкого, а хиба послів одної лише польскої народности.“

Сконстернована палата приняла по кількох хвилинах внесенє ґр. Тарновского проти голосів руских послів. Мабуть і не треба згадувати, що польскі часописи і міродатні круги прямо не можуть погамувати своєї люти в виду факту, що Русини не бажають собі вертатись на ново під польску корону.

Сольногородский сойм ухвалив на внесенє посла Штельцля візвати правительство, щоби супроти угорских військових постулятів і правнодержавного становиска Чехів, які загрожують істнованю держави і приносять доскульні шкоди економічні — зарядив грозячій небезпечности рішучою інтервенциєю, обстаючи при нїмецкій військовій коменді та через законодатне переведенє нїмецкого язика яко державного.

Ческий сойм мабуть не довго буде функціонувати. На його порозї вже станула мара нїмецкої обструкциї. На кінци вчерашного засїданя, яке було впрочім дуже коротеньке заповів краєвий маршалок Льобковіц дневний порядок для вівторкового засїданя, в якім уміщено також внесенє послів Бакси, Герольдя і Подлїшного в справі виборчої реформи. А треба знати, що в справі загального голосованя уладили були на початку соймової сесиї социялїсти Чехії кольосальну демонстрацию, у якій взяло удїл поверх 50 тисяч народу. Нїмецкі посли, що завдячують свою майоризацию від иньших австрийских народів тільки несправедливій виборчій ординациї, зачали на заяву маршалка кричати до Чехів: Отже не чекаєте на державне предложенє. Коли так, відповімо вам обструкциєю! Розуміє ся, що ческі посли не остали довжними в перекликах на адресу Нїмцїв.

В справі орґанїзациї народного учительства.

Рада надзираюча товариства: „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок“ у Львові. відбула дня 4 жовтня своє друге засїданє. По відчитаню протоколів (з І. засїданя, першого загального збору товариства) здавала дирекция звіт з дїяльности за місяць вересень. Зголосилось до того дня членів 695. Подано на днях 25 і 26 вересня відповідні поданя до ц. к. намісництва в справі заснованя віддїлів окружних в 21 округах шкільних, іменно: в Бібрцї, Богородчанах, Гусятинї, Долинї, Дрогобичу, Жидачеві, Жовкві, Залїщиках, Збаражи, Калуши, Камінцї струмиловій, Коломиї, Косові, Надвірній, Перемишлянах, Самборі, Снятинї, Сокали, Станиславові, Стрию і Яворові. До инших округів, в котрих число членів не досягло еще приписаної статутом висоти (с. е. 10) рішено вислати чим скорше відповідні друки, формулярі і відозви, так щоби і в них повстали небавом так важні і хосенні віддїли окружні. Йде особливо о такі округи як: Бережани, Борщів, Броди, Бучач, Зборів, Золочів, Мостиска, Перемишль, Підгайцї, Рава руска, Рогатин, Скалат, Сянок, Теребовля, Тернопіль, Турка і Чортків. Рішено робити також відповідну аґітацию і рекляму через часописи, відозви і друки, як і через зголосивших ся членів в цїлій Буковинї. Принято до відомости, що дирекция надрукувала два поясненя до статуту, іменно: про хосен з товариства і вигляди на будучність для всїх членів, та про віддїли окружні, їх значінє і завданя. Сї поясненя має дирекция протягом жовтня розіслати враз з статутом і декларациями та чеками по всїх округах на руки вибраних радою мужів довіря з тим, щоби ті скликали чим скорше довірочні збори, приготовляли ґрунт до перших загальних зборів окружних, які можуть ся вже по 24 жовтня відбути (в згаданих висше 21 округах), а деби не було еще відповідного числа членів, щоби приєднували товариству всїх учителїв і всї учительки свого округа, пояснили їм статут і обі відозви, ширили ідею товариства також між сьвітскою і духовною інтелїґенциєю з поза кругів учительства і старали ся придбати їх яко членів спомагаючих і добродїїв. — Принято дальше до відомости, що в вересни вислано 175 статутів і деклараций і що взагалї товариство розвиває ся нормально і ворожить як найкрасшу будучність і хороші успіхи, бо наше учительство приступає що раз більше з повною сьвідомостию в члени. Рішено пояснити в письмі до мужів довіря, що декларациї є підставою всего дїловодства і всїх обчислень — тому треба від кождого члена жадати як найскоршого виповненя і присланя декларациї. Принято до відомости, що дирекция поробила кроки в дирекциї почтової щадницї в Відни в справі введеня обороту чекового і очікує що дня першої присилки чеків, дальше що дирекция постарала ся о печатки, книги касові і канцелярийні, о скромне урядженє канцелярийне (в відступленім видїлом товариства педаґоґічного льокали у Львові при ул. Сикстускій 47) і що приняла на провізоричного урядника канцелярийного п. Василя Равлюка, урядника видїлу краєвого. Принято до відомости звіт касовий за час від основаня товариства до 30 вересня. Приходи виносили 1024 К, розходи (с. е кошти заснованя і кореспонденция) 632 К 41 г., так що в касї було 30 вересня 391 К 59 с. Рішено льокувати капітали передовсїм в руских інституциях фінансових, с. е. в Союзї Кредитовім, Днїстрі і Товаристві кредитовім сьвященників і урядників, а відтак в инших подібних товариствах і щадницях, які дають відповідний процент і суть певними інституциями. — Справу грамот членьских і кодифікованя реґуляміну відложено до другого засїданя. Ухвалено кооптувати відповідне число правників і досьвідних учителїв до секциї правної охорони, так щоби ся секция могла в скорі полагоджувати всї повірені їй справи і функциї. Ухвалено вислати до сойму петицию в справі удїленя субвенциї товариству, дальше в справі підвисшеня платнї учителям і зрівнаня їх з урядниками, в справі знесеня тайної кваліфікациї і виданя праґматики службової, особливо же виданя ясної постанови дотично дисциплїнарок, дальше в справі обниженя лїт служби. Вкінци рішено вислати петицию до мінїстериї торговлї і зелїзниць в справі признаня пільг учителям на зелїзницях, особливо удїленя їм леґітимаций зелїзничих таких, які дістають державні урядники. — На сїм засїданє закінчено.

При сїй нагодї просить дирекция членів, які подїставали декларациї а їх

ще доси не виповнили і не відіслали, щоби се чим швидше зробили, бо без декларациї годі завести книги і положити основи до всякого обчисленя. Дирекция просить і взиває членів, щоби присилали точно місячні декляровані вкладки і вписове та не наражували себе на страти. Товариство дасть членам великі користи, але мусить обертати сталими доходами та капіталами, та згуртувати в інтересі власнім і самого учительства як найбільше число членів. Вкінци звертає ся дирекция до щирих Русинів з поза кругів народного учительства і просить о вступлюване в ряди членів спомагаючих і добродіїв, щоби помочи сему так важному товариству і причинити ся до визволеня нашого учительства від невідрадних материяльних і моральних злиднів і відносин. Члени спомагаючі і добродії можуть також себе або свої родини зголошувати до участи в деяких фондах (іменно в похороннім і посаговім та пенсийнім) і користати тим способом із добродійств товариства. — Всякі зголошеня приймає і всї інформациї і друки посилає відворотною почтою дирекция. Адреса товариства: ул. Сикстуска 47. *Товариство „Взаїмна поміч галицких і буковиньских учителїв і учительок“ у Львові.*

Загальні збори тов. „Шкільна Поміч“ в Чернівцях.

Пяті загальні Збори товариства „Шкільна Поміч“ в Чернівцях відбули ся дня 3 жовтня 1905 р. в салї „Народного Дому“ під проводом голови товариства о. крил. Костецкого. По прочитаню і зверифікованю протоколу із останнїх загальних зборів з дня 22 вересня 1904 секретар товариства п. др. Литвинович здав короткий звіт із діяльности товариства за останнїй адмінїстрацийний рік. Засїдань Видїлу було вісїм. На тих засїданях радив Видїл по більшій части над Інститутом, який товариство удержувало своїм коштом і з доплати питомців. До Інститута справив Видїл інвентар; крім того підвисшив платню управительцї від мая на 30 К. В інститутї був крім того настоятель, а др. Петровский удїляв питомцям безплатно помочи лїкарскої. В новім роцї Товариство було приневолене замкнути інститут ізза недостатку питомців.

Крім того „Шкільна Поміч“ удїлювала запомоги бідним дїтям гр. кат. віроісп. Двом ученикам закупило товариство карти на обід у людовій кухнї, двом заплатило шкільну оплату (по 20 К) а одному справило книжки. Маючи трохи зложених гроший, товариство було в силї дати пожичку одному талановитому Русинови технїкови у Відни на окінчене технїчних студий у сумі 200 К а товариству „Буковиньский Боян“ удїлило пожичку 100 К. За те „Бук. Боян“ дав кілька карт вступу питомцям інститута на концерт, що уряджував у минулому роцї.

Сойм удїлив товариству запомоги 500 К; добровільних датків на товариство майже не було нїяких. Загалом каса товариства після справозданя касиєра товариства, о. Сїмовича, виказує приходів 1171·34 К, розходів 1652·30 К — недобір 480·96 К, покрито грішми товариства, ульокованими у „Рускій Касї“. Маєток товариства виносить: в касї є 259·04 К, інвентар вартости 663·60 К на пожичках 300 К, разом 1222·04 К.

Інститут коштував в минувшім роцї:

Родичі питомців уплатили за своїх дїтий 4286·50 К, видатки виносили 5156·44 К — недобір 869·94 К покрило товариство із своїх фондів. Замітити ще треба, що бувші питомцї залягають із довгами 185·20 К.

На внесене п. Захарясевича удїлено Видїлови абсолюторию. У дискусиї над справою інститута забрав голос проф. Кміцикевич, підчеркуючи причини, ізза яких інститут товариства стратив рацию істнованя:

Тов. „Шкільна поміч“ удержувала в своїм інститутї 14 питомців. По конець року шк. осталось там 12 питомців (2 виступило з інституту серед року шк. з причини довшої недуги). Педаґоґічний нагляд був постійний із боку учительского збору ґімназиї II. Надто і взірцеві ученики поміщені в інститутї радо удїляли помочи своїм слабшим товаришам шкільним.

Вислїд же клясифікациї був такий: На 12 учеників клясифікованих 9 одержало I. клясу (з тих 3 визначний степень), 3 клясу лиху. Але сей вислїд в виду строгої клясифікациї і загального поважного числа перепавших все ще можна назвати добрим.

З новим роком шк. на поклик нашого тов. зголосилось всего 3 (трох) кандидатів до інститута, а в виду того замкнуло ся его.

Причини, які вплинули на так мале число кандидатів, а опісля на закрите інститута, є отсї:

1) Ґімназия в Кіцмани пригорнула велике число нашої молодїжи, яка доси вступала до черновецкої школи; а се тим більше, що місто Кіцмань і близше Галичини і дешевше.

2. Дорожнеча, яка панує в Чернівцях прямо відстрашує родичів навіть засібнїйших посилати дїти до Черновець. Вже тамтого року мусїв видїл тов. задля тої дорожнечі піднести оплату за приміщене питомців, що викликало з боку їхних родичів невдоволене, а навіть заяву, що лише по конець року шкільного з'обовязують ся платити висшу оплату.

3. Строга клясифікация також не може вплинути на численну фреквенцию. Лише з сих головних причин зголосилось так мале число кандидатів, а в слїд за тим і пішло закрите інститута.

Так покінчив житє наш інститут зовсїм природно.

Правда, у нас приюти для молодїжи дуже хосенні і конечні; але они сповняють свою задачу лише тодї, скоро пособляють бідній а пильній молодїжи (себто селяньскі бурси)... Потрібні і приюти для дїтий засобнїйших родичів (інтелїґенциї), але они сповняють свою задачу лише тодї, скоро оплачують ся як слїд, ба навіть надвижкою з доходу приходять в поміч бідній, а пильній та спосібній молодїжи. Отже інституция, що не сповняє сеї естественної задачі своєї, що заєдно боресь із дефіцитом, покриваним доходами з запомог та членьских вкладок — а не має лучших виглядів на будуче — тим самим не має рациї істнованя. — Се вважали ми потрібним сказати по закритю нашого інститута.

Тепер входить наше товариство „Шкільна поміч“ в нову, красшу фазу своєї дїяльности. Ті засоби, якими розпоряджає товариство, які доси ішли на покрите дефіциту інститута, підуть там, куди їм слїд, се є на запомогу бідних а пильних та спосібних дїтий (на запомогу в одежи, харчи та книжках). Доси не доставало нашому інститутови кандидатів, так тепер прийде до нашого товариства велике число бідної молодїжи — що вчить ся серед холоду і голоду — з просьбою о запомогу, а годї буде відмовити тої помочи, що рішає нераз про бути — або не бути неодного ученика.

Тож наше товариство має повну надію, що громада наша не відкаже своєї лепти в хосен на скрізь гуманного товариства, а через те подасть помічну руку неодному із найбіднїйших між бідними.

До нового Видїлу увійшли пп.: о. крилошанин Костецкий, проф. Кміцикевич, о. Сїмович, секр. Коралевич і авск. Шухевич. Заступниками видїлових вибрали збори пп.: о. Луцкого і д-ра Кордубу, а до контрольної комісиї пп.: Захарясевича і Могильницкого.

У „вільних внесенях“ видїл займав ся справою інвентаря. На внесене п. інсп. Поповича рішено уповномочнити видїл, щоб заняв ся спродажию інвентаря. Внесене п. Весоловского, щоби змінити статут так, аби товариство могло підпомагати бідну молодїж шкільну не лиш гр. кат. віри, а й православної, перепало тому, що після думки більшости присутних православну молодїж підпомагає вже „Народний Дім“ між тим, як гр. кат. молодїж такої підмоги не має. Що до клевет, які кинув на заряд товариства „Галичанинъ“, то рішено поминути їх мовчки, опираючи ся на тій основі, що як-раз се справоздане найлїпше відповість на клевети і вкаже на вартість часописи, що нїчим не займає ся, тілько клеветами.

Присутні вибрали до „Національної Ради“ делеґатом проф. Кміцикевича, а по сїм голова замкнув збори.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 14. жовтня 1905.

Із твердинї романїзаторів. Консисторскі романїзатори не поминають нїякої нагоди, щоб не обидити прав руского народа, хочби мали враз із тим навіть стягнути Христове знамя і між куфи пива й горівки, чого сьвідком був недавно Palatul National. Як поводить ся консистория супроти руских сьвящеників і питомців, сего також не треба на ново згадувати. Недавні безкарні бійки руских теольоґів уладжувані волоскими дикарями, се хиба найкрасші обяви системи, пануючої в романїзаторскій твердини. З новим роком остала в духовнім семинари стара система. Мимо нїмецкої мови урядової консисториї, руским питомцям знова вручує ся декрети принятя у мові волоскій. У тій самій мові зложено й реґулямін домашний із цїлковитим знехтованем прав руских питомців і букви закона. Невже нїмецкі Нїмцї не кажуть нич проти того, що їх союзники викидають tacite нїмецку мову урядову із семинаря?! — Волоский шовінїзм однак не знає стриму, ректорат зачинає sub rosa спинювати руских питомців і від ходженя на виклади рускої лїтератури на унїверзитетї. Отже виклади волоскої лїтератури проф. Сбери мають якесь більш упривілейоване становище від викладів д-ра Стоцкого? Най вибачуть п. романїзатори, але до сего їм засї і вязати в сїй справі питомців вони не сьміють, хоч якби радо заміняли їх в любих собі ренеґатів-яничарів.

Новий „Einschub“. Комісаря інспекциї лїсничої в Кімполюнґу Ґеттінґера перенесено на власну просьбу до Мельк, а на его місце десиґновано д-ра Роберта Ріттмаєра, комісаря лїсництва — аж із Вінер-Найштадту. Дивно, що проти сего „айншубу“ не протестують „автохтони“ всїлякого авторамепту, які иньшим разом так воюють проти fremde Eindringlinge.

Бакциль чахотки стрижіня хребетного. На середовім засїданю лїкарского товариства в Християнїї заявив др. Ґапрзольд, що йому здало ся найти бакциля, який викликає висихане стрижіня хребетного.

Як бавлять ся Нїмцї? Через цїлий жовтень справляють монахійскі Нїмцї тзв. Oktoberfest, щось в родї безперервного ярмарку, відпусту народних забав, фестинів ітп. Се чисто нїмецко-народна забава, на яку збирає ся також богато гостий із Тиролю, Бадену, Сольногороду, Бавариї і иньших околиць. Суть того сьвята містить ся в обїданю і значно збільшеній консумциї пива. Ось одна картина із тої echt нїмецкої забави: Серед великої левади палає кілька ватер, на яких печуть ся на рожнах... воли. По за тим заложена левада столами, густо обсаджена пиворізами і прожорами. Кождий із них має при собі адрес, щоб в разї цїлковитого запитя мож було знати, де такого сватка відставити. Вистане приглянути ся їхнїм фізіоґноміям, щоб переконати ся, як мало деякі люди ріжнять ся від худоби. Але Нїмцї до того ще й народ практичний. При виходї жде цїла фалянґа експресів з тачками, щоб відвозити непритомних домів. Се значить ся піяньство з комфортом. Що то може „висша культура“ нїмецка!

Найбільші в сьвітї циґара, які до тепер вироблено, прибули тепер саме із Гавани до Льондону. Кожде циґаро має $16^1/_2$ паля довготи, а 6 цалїв в обводї і важить чверть фунта. Цло від одного такого циґара виносить 1 К 40 с. Кошта виробу тисячки штук виносять 22.000 К.

Утеча полїтичного переступника. Убійник гельзінґсфорского прокуратора Йонзена, Гогенталь, утїк з гельзінґсфорскої тюрми в середу досьвіта. Утечі довершив, перепилувавши желїзну крату у вікнї своєї казамати на 3 поверсї. Відти спустив ся шнуром на другий поверх, де вже була для него приготовлена драбина. Тюремний доглядач находив ся тодї в другім трактї тюремного будинку.

На будову руского театру у Львові зібрано у вересни 2.889 кор. 99 сот. Загальна сума скадок виносить досї 160.229 К 9 с. Плян театру фірма Гельмер і Фельнер вже остаточно виготовила і можна його оглядати в льокали львівскої „Просьвіти“.

Комісия для податку доходового. Д. 11. жовтня вибрано членами комісиї для виміру податку доходового в пов. черновецкім Б. Геса і М. Альтмана а їх заступниками З. Френкля і С. Штернберґа на 4-лїтний період.

Нещасливі случаї. Дня 4. с. м. погиб в Паргівцях 46-лїтний Микола Бадалуца поцїлений в голову куснем моздїра, який луснув при стріляню з нагоди цїсарских імянин. — Тої самої днини пожив смерти Петро Урічук Дьордія в Петрівцях. Він чистив глибоку кирницю, а щоб осьвітити собі єї дно запалив значну скількість соломи, та в димі обімлїв і задусив ся.

Їзда на лижвах в лїтї. У Львові звертає на себе увагу на повиставовій площи п. Іван Лушпиньский, нотарияльний кандидат уживанем одного новітного спорту. Іменно забавляє ся він їздою на — лижвах. Суть то лижви лїтні, винахід п. Лушпиньского, з парою малих колїсцят під кождою лижвою, на котрих їде ся дуже приємно і в той спосіб можна собі в лїтї заступити зимову забаву на ледї. Винахідник спорядив дві системи таких лижов на колїсцятах і їх виробляє вже одна фабрика.

Сила забобону. В однім селї під Могилевом в Росиї селянин Серский, вірячи в забобом, що як напоїть землю кровію 50 невинних дїтий, то відкриє скарби, манив до лїса дїтий і там їх в ямі убивав. Жандарми зловили его саме в хвили, коли убивав трету дитину, а коло него лежало шестеро звязаних дїтий, призначених на смерть. Серский признав ся, що крім тих трох дїтий, убив перед тим вже семеро иньших.

Оповістки, іменованя і т. п.

Особисті вісти. Сов. двору др. Пшібрам повернув із урльопу і обняв управу контрольної стациї средств поживних. — Примар заведеня для божевільних др. Кобиляньский виїхав на довшу відпустку до Абациї.

Субвенция на цїли рільної господарки. Мінїстерство рільництва удїлило Радї культури краєвої воєводства Буковини за рік 1905 3.500 кор. на закупно господарских машин і знарядів, а 1000 кор. на господарскі досьвіди.

З Буковиньского Бояна. Проби Бояна, як вже було заповіджено, розпочинають ся в понедїлок 16 см. і будуть відбувати ся що понедїлка і пятницї від години 7—8 вечером. З огляду на се, що з самого початку треба установити подїл працї на цїлий рік, та що неправильне ходжене на проби утрудняє науку і поступ, просимо явити ся на час і в комплетї вже від разу в понедїлок 16-ого. *Видїл.*

Із Музичної школи ім. Миколи Лисенка. Заряд зробив прикре помічене, що черновецкі Русини не підперли своєї музичної школи так, як годить ся. Нїхто не підніс проти неї нїякого поважного закиду, а мимо того загал не посилає дїтий своїх до своєї школи по просту з недбальства, чи з нерадивости до свого. Бачимо, що всї на нас ідуть війною, чогож нам чужих підпирати? Лучше єднаймо ся при своїм. Людий, що не уважають своїм обовязком горнутись до свого, тим більше, що нїчого на тім не тратять, а радше зискують, не беремо ся переконувати; за те звертаємо ся до тих, що чекали вперед на вислїд поступу своїх дїтий в звичайній науцї. Досї вже час було про те переконати ся і власне тепер є крайна пора вписувати дїти ще і на науку музики. Тому й очікуємо впису нових учеників вже з 15 см. Вписувати ся можна що дня межи годиною 3—6 в льокали школи в „Народнім Домі“. — *Від Заряду школи музичної ім. Миколи Лисенка.*

Із штуки і лїтератури.

Репертуар мійского театру в Чернівцях. В недїлю о год. пів до 3 по полудни (за половину цїни) „Die Ahnfrau“ драма Ґрільпарцера, в недїлю о пів до 8 вечером по раз другий оперета „Ґейша“, в понедїлок по раз третий ком. Шлентера „Maria Theresia“, а у вівторок ком. опер. „Циганьский Барон“.

Оголошеня Кас райфайзеньских.

Загальний збір „Каси пожичкової і щадничої для громади Драчинці стоваришеня зареєстрованою з необмеженою порукою відбуде ся 22. жовтня 1905 р. о годині 2-ій пополудни в шкільнім будинку дневний порядок: 1) Прочитане і верифіковане протоколу з послідних загальних зборів. 2. Установлене стопу процентову для вкладок щадничих і для пожичок. 3) Вільні внесеня. — *Василь Прокопець*, начальник.

Перші загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Старі-Мамаївці, стов. зареєстроване з необмеженою порукою, відбудуть ся дня 22-го жовтня 1905 о 2. год. по полудни в шкільнім будинку в Старих Мамаївцях із слідуючим дневним порядком: 1) Установлене паїв, вкладок, позик і т. д. 2) Ухвала, що робити з лишними в касі грішми і як роздобути потрібних для каси гроший. 3) Ухвала в справі запомоги краєвої. 4) Вибір касиера і назначене платні для него. 5) Ухвала кілько має бути членів у раді надзорчій і вибір нади надзорчої. — За старшину *Олекса Бойчук, Ілярій Карбулицкий.*

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть

NERVOL

аптика др. Ю. Француза

в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всяких ревматичних болів, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не приймати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флякона **80** сот. 10 фляконів (фляшощок) **8** кор. з оплатою і опакованєм.

(—)

Десеровий Виноград

— курацийний, солодкий (Chasselas) —

5 Кільо 2 кор. 30 с.

Висилає Др. Горват в Шентендре (Угорщина). 81 (4—5)

Друкарня товариства „Руска Рада“ в Чернівцях має на складі всілякі друксорти.

Hamburg—Amerika Linie

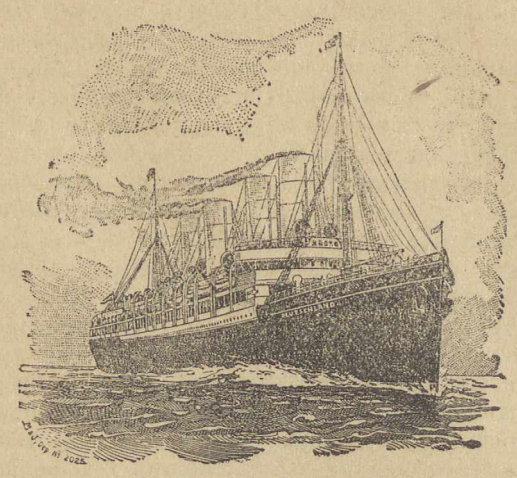

Проста переправа без пересіданя.

Знаним із своєї скорости почтовим і поспішним крабле зв.м т. Doppelschrauben Schnelldampf.

З Гамбурґу до

Ню-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята, Полудневої Африки і Східної Азиї.

Парівці „Гамбурґ—Америка“ лінії відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаминитий харч, чисті каюти, і пасажири їдуть ними скоро і безпечно.

Видача карт до всіх стаций Сполучених держав і до Канади

Близші услівя уділяє охотно

ГЕНЕРАЛЬНА АҐЕНЦИЯ ДЛЯ БУКОВИНИ.

7 6(5—6) Чернівці, ул. Паньска 16.

Оповістка. **НОВІСТЬ!**

Маю честь повідомити Високоповажану П. Т. Публику, що з нинїшним днем, отворив я

в Чернівцях

при ул. Палати краєвої в домі п. Шнірха

модний склеп з ґалянтериєю і забавками

під фірмою

„Riesen Bebe“

Повідомляю рівнож що продаю всї товари о 25% дешевше бо маю меньші видатки як иньші фірми і вдоволяю ся меньшим зиском. — Замовленя з провінциї висилаю сейчас, а хто купить у мене товару на 10 К. висилаю вже пакет оплатно. Як кому товар не подобає ся, принимаю его назад. — Поручаючи ся ласкавим зглядам

остаюсь з поважанєм ЯКІВ АКС.

НОВІСТЬ!

83 (1—10) н.

AUSTRO-AMERICANA.

Австрийске сполучене акцийне корабельно-перевозове тов. в Трієсті.

Правдивий пасажирский оборот до Америки через Трієст-Ню-Йорк.

Ґенеральна АҐЕНЦИЯ для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ:

Ґольдлюст і Спілка

Чернівці, ул. Палати краєвої 6.

Для провінций принимає ся аґентів.

58 (5—6) н.

25.000 Корон

виплатить фірма **Georg Schicht, Aussig** кождому, хто докаже що єї мило „Шіхт“ складає ся із шкідливих частий.

МИЛО ШІХТА

(мило з оленем або ключем)

є найлїпше, найвидатнїйше як також і найдешевше.

Вільне від всяких шкідливих складових частий.

68 (10—26)

При закупні прошу уважати аби кождий кавалок мила був заосмотрений в напись „ШІХТ“ і в оден із знаків охоронних „ОЛЕНЬ“ або „КЛЮЧ“.

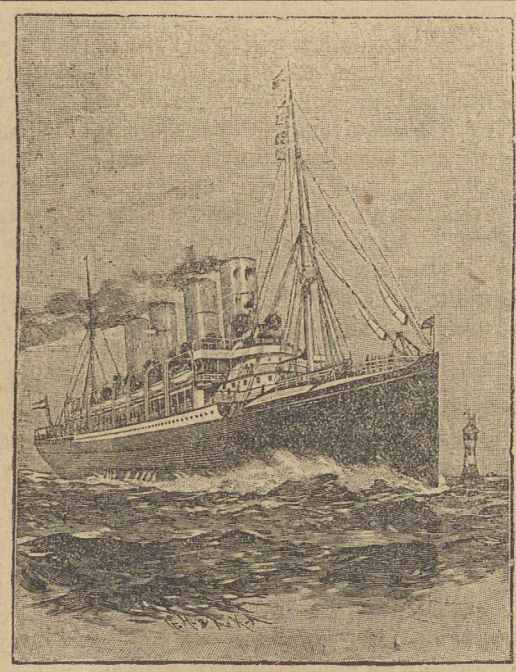

До

Америки і Канади

перевозить найдешевше і вигідно

Лінія Кунарда

заступництво для Галичини

Йосиф Айле

у Львові, ул. Браєрівска 6.

63 (13—20)

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

Поручає на сезон осінний ріжні артикули в найбільшім виборі.

Капелюхи. Для панів, хлопців і дітий фарбах. — Самостійна продаж з ц. к. над- Pichler & Söhne, Graz. — Великий вибір них иньших фабрикатів. — Цилїн- з фільцу Loden-у, чорні і в ріжних модних вірної фабрики I. Heinz. Іта Віденъ і Josef капелюхів з фабрики P. & C. Habig і ріждри і кляки в найновійших фасонах.

Товари обувяні. Склад Іоудиярскої фабрики Ф. Л. Поппера. — Самостійна продаж черевиків живрових з найславнїйшої фабрики Антона Чапека. Великий вибір обуви Chevreaux Boksealf, Glacè, лякерів чорних і в иньших красках, для пань, панів, дївчат хлопців і дітий. Lavn tennis черевики, чоботи і пів-черевики. Склад славник амер. черевиків з Hathaway, Soule & Harington Boston.

Краватки. Найбільший вибір тукраєвих і заграничних фабрикатів. Кождого місяця новости Dersins і найлїпші „Genres“.

Мужеске біле. Найлїпшої якости і в модних барвах, анґлїйскі зефіри, піки полотняне і з шіфону. Ковнярики і маншети найновійшою фасону, хусточки до носа.

Рукавички. Наймоднїйші з тукраєвих як і заграничних шовків, фулярові, рукавички нитяні і з найлїпшої ирхи.

Шапки. Для пань, дївчат, дітий ріжного рода в модних красках.

Біле. Для панів, пань і дітий в найновійших красках. Сорочки сїткові калїсони системи Д-ра Лямана Єґера і всякі подібні товари.

Конфекция діточа наймоднїйшого рода.

Артикули до подорожи. Валїзи, куфри до подорожи, торби ручні з замочками або без них, нецезарія, міхи, пледи порохівники, ремені, парасолї, етуї, мішки на біле, коші на начене найновійші портмонетки для пань і панів, коци до подорожи і повозів і т. д.

Артикули шпортові. Lavn tennis, склад ракет і куль Сляценґера з Льондону, Тонеда з Відня. Всїлякі прибори і уніформи до тої гри. — Біле для туристів.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає: Іван Захарко.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.